

Життя Греко-Католицької Церкви

Запитник для дружин священників

I. Особисті дані. Молодість. Становлення світогляду

1. Подайте особисті дані: ім'я, прізвище, дату і місце народження.
2. Розкажіть про своїх батьків, родину, дитинство, навчання, освіту.
3. Чи належали Ви до релігійних, молодіжних або політичних організацій, (напр. Марійська дружина, Апостольство молитви, церковне сестринство, Українська Молодь - Христові, Орли, Обнова, Пласт, ОУН, комсомол)?
4. Як розвивалося Ваше духовне життя в молодості? Хто мав на Вас найбільший вплив; хто був для Вас зразком з-поміж знайомих, родичів, викладачів, духовних осіб? Які події в тодішньому житті УГКЦ були для Вас значними?
5. Як розвивалося покликання Вашого чоловіка? Хто мав на нього найбільший вплив; хто був для нього зразком з-поміж знайомих, родичів, викладачів, духовних осіб? Які події в тодішньому житті УГКЦ були для нього значними?
6. Розкажіть про Ваше знайомство з майбутнім чоловіком. Як семінаристи знайомилися і зустрічалися зі своїми нареченими? Коли і де Ви одружилися, хто Вас вінчав, у якій церкві? Скільки у Вас дітей, онуків; де вони живуть, яку освіту отримали, ким працюють?
7. Як Ви уявляли життя їмості перед одруженням? Як Ваші родичі поставились до Вашого рішення?

II. Період до кінця Другої Світової війни *(відповідно до віку)*

1. Розкажіть про життя Вашої сім'ї напередодні Другої Світової війни (1939р.).
2. Як запам'яталися Вашому чоловіку (Вам) постаті Митрополита Андрея і ректора Йосифа Сліпого? Чи був(ли) Ваш чоловік (Ви) на останніх Літургіях, проповідях Митрополита Андрея, які були його настанови в той час?
3. Розкажіть про своє життя і діяльність в часі Другої Світової війни 1939-44рр. (періоди першої радянської та німецької окупацій). Як Друга Світова війна вплинула на життя Вашої сім'ї? Яких переслідувань зазнала Ваша сім'я (Ваш чоловік, Ви особисто, ваша парафія, парафіяни, знайомі Вам священники)?
4. Розкажіть про початок другої радянської окупації західної України 1944-46рр. і долю Вашого чоловіка, Вашої сім'ї, парафії, знайомих Вам священників у цей час.

5. Розкажіть про Ваше життя і діяльність в часі 1944 - III.1945, IV.1945 - 46 рр. Розкажіть про церковне життя цього періоду, про працю Ініціативної групи (Костельника, Мельника, Пельвецького), про Собор 1946-го року, як він підготовлявся? Хто із знайомих Вам священиків був на цьому Соборі, що знаєте про їх долю?

III. Репресії та ув'язнення *(якщо були)*

1. Яких переслідувань зазнав Ваш чоловік, Ви особисто, Ваша сім'я, ваша парафія, парафіяни, знайомі Вам священики? Де і коли арештували Вашого чоловіка (Вас)?
2. Чи пам'ятаєте хто арештував Вашого чоловіка (Вас) та хто спричинився до арешту? Яка була офіційна причина арешту?
3. Розкажіть про слідство над Вашим чоловіком (над Вами), де і хто допитував, судив, і в якій тюрмі Ваш чоловік (Ви) перебували. Чи вимагали від Вашого чоловіка переходу на православ'я? Хто із священиків був з ним?
4. За якою статтею судили і який був вирок? Чи збереглися документи, фото?
5. Розкажіть про етапи. В яких тюрмах (таборах) Ваш чоловік (Ви) перебував(ли)? Який був його (Ваш) лагерний номер?
6. Яке було перше враження після прибуття до табору?
7. Скільки в'язнів приїхало з Вашим чоловіком (з Вами) і скільки прибуло пізніше? Хто був з Вашим чоловіком (з Вами) в ув'язненні, чи були серед них єпископи, священики, представники монаших згромаджень? Скільки там було галичан греко-католицького віросповідання? Розкажіть про спів'язнів, їх національність та духовне життя. Які були Ваші стосунки з упівцями і бандерівцями? Чи були прояви солідарності між в'язнями? Які були міжконфесійні відносини?
8. Розкажіть про умови праці і режим у місцях покарання. Опишіть табірний день. Які були умови життя, харчі, одяг? Яку працю Ваш чоловік (Ви) виконував(ли)?
9. Розкажіть про тюремну (табірну) адміністрацію; хто були вартові, конвоїри? Як вони відносились до Вашого чоловіка (Вас), як до священика (їмості)?
10. Як ставилися спів'язні до Вашого чоловіка (Вас), як до священика (їмості)?
11. Чи була можливість зберігати свої переконання, свободу духа в умовах ув'язнення, молитися? Як Вам це вдавалось? Розкажіть про молитву (особисту і спільну), свята, похорони в ув'язненні.
12. Чи були випадки навернення? Подайте цікаві приклади.
13. Чи був зв'язок з представниками монаших згромаджень, священиками, єпископами?
14. Чи отримував(ли) Ваш чоловік (Ви) кореспонденцію, посилки (від духовних осіб, парафіян, родичів)? Чи були побачення, як це відбувалося? Як в'язні спілкувалися із

- зовнішнім світом? Чи доходила до Вашого чоловіка (Вас) інформація ззовні і якими шляхами? Чи писав(ли) Ваш чоловік (Ви) скарги, листи про реабілітацію, помилування?
15. Як ув'язнення Вашого чоловіка (Вас) відбилося на Вашій родині? Як Ви і Ваші діти сприймали репресії над Вашою родиною? Як Ви, діти відносилися до чоловіка, батька як священика? Чи були суперечливі моменти (конфлікти на тлі його обов'язків як батька родини і як священика-душпастиря)?
16. Опишіть найдраматичніші і, якщо були, розрадни моменти життя Вашого чоловіка (Вас) в ув'язненні.
17. Серед важких умов ув'язнення на що покладали найбільшу надію? Яку бачив(ли) перспективу для себе і для УГКЦ Ваш чоловік (Ви)?
18. Розкажіть про умови звільнення Вашого чоловіка (Вас), скільки Ваш чоловік (Ви) відбув(ли) в ув'язненні? Подайте дату звільнення. Чи зберігся документ про Ваше звільнення (звільнення Вашого чоловіка)?

IV. Заслання *(якщо було)*

1. Чи був(ли) ваш чоловік (Ви) на засланні, де, як довго? Яку світську роботу виконував(ли) Ваш чоловік (Ви)? Чи співпрацівники Вашого чоловіка знали про його духовний стан? Розкажіть про умови життя.
2. Чи була можливість зберігати свої переконання, свободу духа в умовах заслання? Як Вам це вдавалось?
3. Чи мав(ли) Ваш чоловік (Ви) зв'язок з єпископами, священиками, представниками монаших згромаджень (якими, як часто, за яких обставин)? Чи знав(ли) ваш чоловік (Ви) про вихід Митрополита Сліпого з концтабору в 1953 році і його заслання до Красноярського краю? Чи знав(ли) Ваш чоловік (Ви) про пастирські послання Митрополита Сліпого?
4. Розкажіть про духовне (молитовне) життя Вашого чоловіка (Ваше) на засланні.
5. Розкажіть про церковну спільноту, вірних на засланні. Яку роль відігравали Ви в священичому служінні Вашого чоловіка? Як проходили спільні молитви, Служби Божі, обряди хрещення, вінчання, похорону; чи були співані, за чиєю участю, кількість осіб, як часто, (скільки осіб Ваш чоловік хрестив, вінчав, хоронив на місяць/рік?). Чи мав Ваш чоловік ризи, літургічні сосуди, молитовні книги, вервицю?
6. Чи була нагода провадити катехизацію, підготовку до першої Сповіді і Святого Причастя? Як проходило релігійне виховання дітей та дорослих? Скільки вірних у такий спосіб обслуговувалося? Чи були випадки навернень?
7. Чи виготовлялася якась духовна література, у скількох примірниках, як вона поширювалася?

8. У яких стосунках Ваш чоловік (Ви) перебував(ли) із священослужителями та вірними інших конфесій?
9. Опишіть ставлення до Вашого чоловіка (Вас) з боку місцевої влади.
10. Який зв'язок підтримував(ли) Ваш чоловік (Ви) зі західною Україною? Чи мали матеріальну та духовну підтримку від духовних осіб, рідних, знайомих, парафіян?
11. Яку бачив(ли) Ваш чоловік (Ви) перспективу для себе, своєї сім'ї і для УГКЦ?

V. Життя в підпіллі

1. У зв'язку з чим закінчилось ув'язнення (заслання) Вашого чоловіка (Ваше): закінченням “сроку”, амністією, іншими причинами? Куди і яким чином повернувся(ли) Ваш чоловік (Ви) після ув'язнення (заслання), яке було ставлення до Вашого чоловіка (до Вас) на волі? Чи було обмеження прописки, подорожування, влаштування на працю?
2. Чи були з боку влади до Вашого чоловіка вимоги припинити священничу діяльність або перейти на православ'я? Чи пропонували йому парафію в структурі РПЦ?
3. Де і ким доводилось працювати Вашому чоловіку (Вам)? Чи співпрацівники Вашого чоловіка (Ваші) знали про його духовний стан?
4. Чи отримував(ли) Ваш чоловік (Ви) пенсію після досягнення пенсійного віку, якщо ні, то за рахунок чого доводилось себе утримувати?
5. Розкажіть про своє духовне життя. Чи міг Ваш чоловік відмовляти часослов? Як часто у нього була можливість сповідатися?
6. Який був зв'язок з єпископами і священниками (з якими, як часто, за яких обставин)? Розкажіть про стосунки між поодинокими єпископами, монашими згромадженнями та священниками.
7. Чи була можливість у Вашого чоловіка провадити священничу діяльність? Чи його душпастирювання було явним, чи підпільним? Чи узгоджувалося воно з єпископом і чи координувалося з іншими священниками, представниками монаших згромаджень?
8. Яку роль відігравали Ви в священничому служінні Вашого чоловіка? Чи Ви проводили якусь окрему душпастирську (напр. катехитичну) працю незалежно від чоловіка?
9. Хто допомагав Вашому чоловіку (Вам) в небезпечних обставинах та в побуті (родичі, вірні, священники, представниками монаших згромаджень, родичі чи знайомі з діаспори)? Чи отримував Ваш чоловік інтенції з-за кордону?
10. Розкажіть про спільноту, яку обслуговував Ваш чоловік (кількість вірних, їх вік, місце проживання, суспільний стан).
11. Розкажіть як проходили спільні молитви, Служби Божі, обряди хрещення, вінчання, похорону; чи були співані, за чиєю участю, кількість осіб, як часто, (скільки осіб Ваш чоловік хрестив, вінчав, хоронив на місяць/рік?). Де Ваш чоловік відправляв Богослужіння (в себе на помешканні, в хаті іншого священника, у монахинь, вірних, у

капличках, церквах...)? Які Ваш чоловік мав літургічні книги, ризи, богослужбні сосуди? Яке вживалося літургічне вино, хто пік просфори?

12. Чи була нагода провадити катехизацію, підготовку до першої Сповіді і Святого Причастя, Тайни Подружжя? Чи була нагода надавати духовний провід поодиноким вірним? Як Ваш чоловік (Ви) проводили релігійне виховання дітей та дорослих, всупереч офіційній атеїстичній ідеології та пропаганді?
13. Чи були випадки навернень і хрещення дорослих?
14. Яка зберігалася у Вас духовна література? Чи виготовлялася якась підпільна духовна література, у скількох примірниках, як вона поширювалася?
15. Чи сприяли у Вашому духовному житті, апостольській праці радіопередачі українською мовою з Ватикану? Чи вважалося, що вислухання Служби Божої по Радіо-Ватикан сповняло недільні (святочні) обов'язки віруючих греко-католиків?
16. Чи була можливість слідкувати за тим, як проходив Другий Ватиканський Собор, як розвивалося життя УГКЦ в діаспорі? Як Ваш чоловік (Ви) ставився(лися) до обрядових (східних літургічних) реформ, встановлених Апостольським Престолом і впроваджуваних Блаженішим Кир Йосифом та Синодом єпископів у діаспорі та владиками Величковським і Стернюком в Україні?
17. В яких стосунках Ваш чоловік перебував з римо-католицькими священиками? Чи поручав вірним ходити до римо-католицьких церков?
18. В яких стосунках перебував Ваш чоловік з православними священиками (включно з тими, що перейшли на православ'я)? Чи поручали вірним ходити до діючих (православних) церков?
19. Опишіть ставлення до Вашого чоловіка (Вас, вашої сім'ї, підпільної спільноти) з боку влади. Чи були допити, обшуки, виклики до уповноваженого у справах релігії, адміністративні покарання, переслідування, насильства, арешти? Чи був Ваш чоловік засуджений вдруге, коли, за якою статтею КК, на який термін? Чи збереглися у Вас протоколи обшуків? В який спосіб органи КДБ провадили нагляд над вами? (Назвіть прізвища, обставини і конкретні дати). Чи спонукали Вашого чоловіка до співпраці, примушували переходити на православ'я, припинити чи обмежити священичу діяльність?
20. Як ув'язнення Вашого чоловіка (Вас) відбилося на вашій родині? Як Ви і ваші діти сприймали репресії над вашою родиною? Як Ви, діти відносилися до чоловіка, батька як священика? Чи були суперечливі моменти (конфлікти на тлі його обов'язків як батька родини і як священика-душпастиря)?
21. Як відбилося на греко-католицькій церкві закривання православних церков в 1959-64 рр.? Чи відбувався перехід вірних із ліквідованих парафій РПЦ до підпільних парафій

УГКЦ? Чи знаєте священників, які перейшовши на православ'я, пізніше повернулися до УГКЦ?

22. Яка була на Україні реакція на легалізацію Греко-Католицької Церкви в Чехословаччині в 1968 році?
23. Якщо можливо, опишіть найщасливіші та найдраматичніші моменти свого життя, з чим вони пов'язані.
24. Чим, на Вашу думку, збагатилася УГКЦ через досвід підпілля? Які негативні наслідки підпільного періоду для УГКЦ?
25. Хто, на Вашу думку, визначався особливою святістю у підпіллі? Яка постать на підставі Вашого досвіду, була найвизначнішою у підпіллі?
26. Що було найбільш визначним і характерним для підпілля УГКЦ? Спробуйте кількома реченнями висловити суть греко-католицького підпілля.

VI. Період виходу з підпілля

1. Чи надіявся(лись) Ваш чоловік (Ви) на остаточну легалізацію УГКЦ?
2. Коли Ваш чоловік (Ви) відчув(ли), що легалізація УГКЦ неминуча?
3. В яких акціях Ви брали участь та свідками яких подій Ви були?
4. Які труднощі зазнав Ваш чоловік, Ви, ваша сім'я, вірні вашої парафії при виході Церкви з підпілля?

VII. Світоглядні питання

1. Чому, на Вашу думку, Бог дозволив такий період переслідувань, репресій, гонінь?
2. Чому деякі Церкви зазнали майже загибелі? Чому вони остаточно вистояли?
3. Чому деякі християни трималися стійких позицій, а інші пішли на компроміс?
4. Як, на Вашу думку, християнин повинен обороняти людську гідність, людські, Богом дані, права?